Nr. 39.

EESTI SPORDILEHT

Hind 15 marka.

· EESTI SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA ·

Toimetus ja talitus: Tallinn, Lai t. 39/41. Postkast 70. Telefon 9-28. ⊠ Tellimise hind: aasta peale 700 marka, kuu peale 60 marka.
Eesti Spordileht ilmub iga neljapäev.

VII. aastakäik. Reedel, 22. oktoobril 1926. a. VII. aastakäik.

15 kergejôustiku rekordi ületatud.

Eesti 1926. aasta kergejôustiku hooaeg edurikkam kui kunagi varem.

Amsterdami olümpiaad läheneb suure kiirusega. Palavikuliselt käib ettevalmistus kõigil maadel selle suursündmuse vastu ja saavutused kerkivad jõudsalt. Kuigi suuremad rahvused ja riigid, suuremate võimalustega, meist kättesaamatul kõrgusel ees rühivad, teeb meiegi spordiliikumine omastkohast pikki samme. Eriti oli elavust ja edu märgata meil tänavu kergejõustikus, kus arvult mitte väga rohketel võistlustel seda tuumakamaid tagajärgi saavutati. Tervelt 15 senist Eesti rekordi ületati, nii et sellest küljest juba hooaeg vast edurikkam oli, mis Eesti sportlaskond seni üle elanud.

Kui aga edu tunnuseks mitte ainult rekorde pidada, vaid üldist tasapinna tõusu, siis selgub siingi kogutud andmetel, et meie tunduvalt oleme möödunud suvega edasi jõudnud. Nii arvukat ja ühetasast konkurentsi ei ole Eestis varem nähtud. Vanemad ja mõne aasta eest üksikult hiilganud sportlased on tagasi tõmbunud üldisele tasapinnale, mõnel alal isegi taanduma pidanud noorte pealetungil, kelle hulgast juba Eesti rekordide purustamisele on asutud.

Edukamad mehed hooajal on olnud E. Rähn ja J. Laurson. Eelmine ületas 3 rekordmarki ja püsib kuuel alal esikohal, siis veel kaheksal alal esimese kümne hulgas. Laurson on röövinud Lossmanilt kolm Eesti rekordi, püsides neljal alal esikohal ja ühel alal kuuendana.

Vanematest meestest suutsid enamvähem oma positsioonil püsida Klumberg ja Villemson. Klumberg pani kinni kaks esimest kohta, kaks teist, kaks kolmandat, üks neljas ja üks seitsmes. Villemsonil on kaks esimest kohta, üks kolmas ja kolm viiendat.

Suuremat elavust on hooajal näidanud ka naissportlased, kes 3 uut Eesti rekordi püstitanud ja üldist tasapinda hulga maad edasi viinud. Edukamana püsis prl. Rebane, kel neli esimest kohta.

Saavutused, mis seniseid Eesti rekordmarke ületasid, on järgmised:

250 mtr. — Keskül 29,6 (end. Pereversin 30,8 — 1923),
300 mtr. — Rähn 37,4 (rek. Saulmann 37,8 — 1925),
400 mtr. — Rähn 51,1 (end. Rähn 52,2 — 1925),
3000 mtr. — Laurson 9.18,7 (end. Lossman 9.20,0 — 1920),
10.000 mtr. — Laurson 33.51,6 (end. Lossman 34.05,0 — 1924),
½ tundi — Laurson 9015,95 (end. Lossman 8653,45 — 1918),
110 mtr. tõkkeid — Rähn 16,5 (end. Palmberg 17,1 — 1925),
400 mtr. tõkk. — Rähn 57,4 (end. Rähn 59,6 — 1925),
kõrg. h-ta — Rähn 1.47 (rek. Klemmer 1.41 — 1914),
kolm. h-ta — Blumenoff 8.87 (end. Hiiop 8.81 — 1917),
kuul 5.44 kg. — Feldmann 16.86 (end. Tammer 15.75 — 1918),
4×100 mtr. — segameeskond (Tiisfeldt Villemson, Labent, Rähn) 45,6 (rek. Sport 45,9 — 1923),
200 mtr. naistele—Deitelbaum 29,7,
kõrg. hooga naist. — Kroon 1.40 (end. Tippo 1.31 — 1925),
ketas naistele — Rebane 21.19.

Nurmi võistluspäevalt staadionil. Suurmeistrile rühivad järele tihedas parves meie paremad pikamaamehed, kes vasakult alates on: Birkentak, Antson, Tomingas, Ertis, Nuuter, Vunder, Rebas.

Et pilti saada, missugune hooaeg Eesti kergejõustikus kõige edukam on olnud, hindame iga meesvõistluse ala punktidega — esikohal seisvat aastat nelja punktiga jne. Arvesse võtame seejuures neli viimast aastat. Saame kogupunktid: 1926 — 80, 1925 — 62, 1924 — 43 ja 1923 — 42. Seega on meie edenemine järjekindel olnud.

Kuna varematel aastatel kergejõustiku kandvaks aluseks kodumaal olid peaasjalikult ainult spordiseltsid, on viimasel ajal neile pea võrdse jõuga kaasvõistlejateks tõusnud kaitseväe, koolide ja kaitseliidu spordiringid, kelle saavutused vast kokku ligi poole käsitada olevat materjali on annud.

Üldiselt saavutusi hinnates peab tähendama, et jooksudes möödunud hooajal suuremat edu oli märgata, kuna hüpped peaaegu endisel tasapinnal seisid ja visked tagasipidi kipuvad veerema. Nii oli kõige edukam viskeaasta 1923 15 punktiga, siis 1925 — 13, 1926 — 12 ja 1924 — 10. Jooksudes oleks olukord: 1926 — 42, 1925 — 30, 1924 — 22 ja 1923 — 21 punkti.

Kui meie aga näit. andmed mitte kümne, vaid kahekümne parema sportlase koh-

(Järg 7. leheküljel.)

Taani kehaline kasvatus.

Dr. H. Jürgenson.

Väike nagu meiegi kodumaa, põllumajanduslik Taani on huvitav ka oma kehalise kasvatuse poolest, millest allpool pisut pikemalt. Sõdade rida ja revolutsioonid, viimaks ka ilmasõda selle mitmesuguste keerdkäikudega ja intriigidega, ei näinud suuta jõudvat väikest Taanit enesesse sisse tõmmata, seda rahvast hingeoluliselt kui füüsiliselt halvata, — vastuoksa, pärast viimast sõda, mis Saksamaa ja Taanimaa vahel 1864. a. oli ja mille Taani kaotas, näeme siin alalist edenemist kõige mitmesugusematel kultuuraladel, nii ka kehalises kasvatuses.

Tõsi, — peame ütlema, Taani ajalugu on faktiküllane, traditsioonid, tõekspidamised selle rahva hingeolus on vanad aastatuhandeid ning meie ei suudaks siin kultuurajalooliselt Taaniga vahest võisteldagi, kuid teiselt poolt, kui väikerahvast põhjamaalaste peres, huvitaks ta meid mitmeti, eriti ka kehalise kasvatuse alalt.

Minul on käsitada praegu Taani kehalise kasvatuse inspektori K. A. Knudseni töö „La culture physique au Danemark" (Rahvasteliidu kirjastusel 1924. a. ilmunud väljaanne) ja mõningadki teised tööd selle huvitava maa kehalise kasvatuse üle.

Peab ütlema, et küllalt imetleda ei oska, lugedes Taani kehakasvatuslist korraldust, alates kas või 1799. aastast peale, millal Kopenhaagenis, üldse Euroopas (seega on öeldud ka kogu ilmas) esimene võimlemisinstituut avatakse. Kas maksaks siin peale selle veel alla kriipsutada ja eriti veel mainida I. P. Müllerit, sünd. 1866, Taani inseneri, tuttavat oma töö „Minu süsteemiga" — 15 minutit kehaharjutusi ühes külma veega pesemisega ehk Niels Bukhi, kelle kehalise kasvatuse meetodi kõik tänapäev tähelepanuga jälgivad, kes samuti on üles kasvanud Taanimaal, — selle rahva hingest uue kehakasvatuslise süsteemi inspireerinud.

Kuid asume üksikasjalisemale kehalise kasvatuse käsitamisele, enne kui vahest nimesid nimetama hakkame, milleks materjali meile küllaldaselt ehk annaks ka ülalseisev kehalise kasvatuse inspektori töö. „Juba 18. aastasajal," kirjutab Knudsen, „tahtis Saksa natsionaalfurnimise isa Guts-Muths oma kodumaal maksma panna oma süsteemi ses suunas, et ta viimases nägi tervishoiulist kui ka kasvatuslist faktorit noorsoo arendamiseks, kuid tal äpardus seda vähemalt läbi viia Saksamaal, ehk ta küll mitte vähemaks eriteadlasekski omal alal ei osutunud, kui vahest Jahn." Kuid seejuures, tähendatakse edasi, leidis Guts-Muthsi süsteem levinemist just mais põhjapool Saksamaad, eesrinnas just Taanis: Teoloogia üliõpilane Franz Nachtegall saab siin Taani kehalise kasvatuse liikumise isaks. Tookordne kuningas Taanis, kes osutus suureks Guts-Muthsi austajaks, usaldab Nachtegallile (sünd. 1777), Guts-Muthsi õpilasele, avada juba laiaulatuslist kehakasvatuslist võrku üle terve Taani: 1799 avatakse esimene võimlemisinstituut, 1804. aastal samasugune instituut sõjaväelastele, 1808. a. teine võimlemisinstituut võimlemisõpetajatele ja kehaharrastajatele, 1814. aastal ilmub seadus, mis igapäevast võimlemist meeskoolides ja maakoolides nõuab jne. On, tõsi küll, raskusi olnud ka Taanil. Seaduste läbiviimiseks kuninga kaasabil näiteks sai viimane seadus ainult tegelikult koolides (sunduslise ainena) läbi viidud mitte enne 1828. aastat, mis ära rippunud majanduslistest põhjustest, kuid vähe takistas see Taani kehalise kasvatuse levinemist. Guts-Muthsi õpetus tungis Taanist juba Rootsi. Nii Kopenhaagenis, kui Rootsis, õppis Pehr Ling viimast süsteemi tundma ning tuginedes juba mõnedele teistele põhimõtetele, saab ta tänapäev tuntud n. n. Rootsi süsteemi loojaks. Leides viimases süsteemis ka puht-mehanoterapöitilisi võtteid, passiivsete ja aktiivsete liigutuste süsteemi, sai näilikuks, et Lingi õpetus tahtis laiaulatuslisemaks oma kava poolest saada Guts-Muthsi omast. Mitmete põlvede vältel leiab seejärele peaasjalikult põhjapool Taanit Rootsi süsteem levinemist, kuna ta Taani tungib 1884. aastal, kust juba edasi Kesk-Euroopasse ja Ameerikasse kantakse. Nii kõrgematesse kui ka keskmistesse rahvaülikoolidesse tungib Lingi süsteem paari, kolme aasta vältel pärast 1884. aastat.

Põhjalikult tutvunedes kehalise kasvatusega koolides, rahvaülikoolides jne., hakkavad taanlased seejärele oma teadmisi rakendama küti- ja võimlemis-spordiseltsides, eriti maal, mis välismaa tähelepanu juba tol ajal enese peale silmatorkavalt tõmbavad. Füüsilised argipäevased harjutused paistsid ühekülgsetena juba olevat taani põllumehele, — 2 ehk 3 korda nädalas sportida, mängida, enese kogu keha üle valitsemiseks, saab taanlasele — põllumehele möödapääsemata vajaduseks. „Ma näen siin ainult elukülaseid gentlemen'e," hüüdnud hiljuti veel kord üks Inglise ohvitser Taani põllumehi kehakasvatuslisel suurpeol harjutama nähes, — ning vist pole see hüüe inglase poolt mitte liialdatud ülistuseks!

Taani, nagu teada, on põllumajanduslik maa. Oma rahvaarvu poolest on ta meist üle kahe korra suurem, kogu rahva arv ulatab tal üle 3 miljoni. Taani noorte põlluharijate hulgast 16 kuni 25 aastani leiame 35.000 tegelikku kehaharrastajat, neist 20.000 meest ja 15.000 naist. Taanis olevaid kehalise kasvatuse ühinguid leidub ligi tuhat (1924. aastal oli neid maal 831), kus õpetavad üle tuhande instruktori ja üle 500 naisinstruktori. Harjutused leiavad aset võimlates ehk väljas suve ajal. Kes on need instruktorid ning missuguse haridusega? — küsiksime ehk vahest. Selle peale kuuleme, et viimased ühekuulistel kursustel iga aasta, riiklisel kulul, sügisel ette valmistatakse. Katsutakse siin meest leida oma hulgast, et teda siis väljaõpetatuna tagasi lasta omade keskele. Isiku füüsilised, vaimlised võimed, nagu tähendatakse, peavad siin määrama, kuivõrd keegi keh. kasvatuse instruktoriks kõlbab ehk ei, mitte vaesus ega raha... Ning igaüks kursuse lõpetaja olevat seetõttu iseteadev, et ta eelolev töö võib k õ i g i l e kasuks olla! Neil kursustel tutvustatakse 50 tunni vältel kuulajaid ka algteadetega anatoomiast, füsioloogiast ja tervishoiust, kõigi mängudega ja võimlemise ja spordi üksikvormidega. Teoreetilisi tunde on 50. Ka pannakse siin erilist rõhku puhtusemõiste peale, korrapärase sauna ja pesemise peale. Siit, arvab Knudsen, ongi välja läinud mõte, mis Taani uute koolimajade juures supelusasutuste, saunade ehitamiseni on viinud: tihti viiakse ju lapsed tundidelt Taanis sauna, kuna seadusandeliselt peab koolide supelusasutustes võimaldatama õpilaste pesemist, millest ainult arstline haigusetunnistus võib vabastada (võrdl. prof. Selter, „Handbuch der deutschen Schulhygiene").

Noored taanlased, kes abielluvad, loeme edasi aruandes, et jäävat mitte seejärele külmaks kehaharrastajate organisatsioonidele, ei, vaid nad jäävad seltsidesse edasi administratiivseis asjus nõu andma. Seega oleks ka osalt seletatav, kirjutab Knudsen, miks Rigsdag heldelt krediite avab kehalise kasvatuse tõstmiseks paremale järjele.

Huvitavaks kehalise kasvatuse kooliks tuleb 1920. aastal avatud Ollerupis Niels Bukhi kooli pidada. See kool võib oma alla võtta 100 õpilast ja on alati õpilasi täis. Greekastiilsed skulptuurteosed on asetatud siin maitserikkalt mitmele poole. Asudes maal, ilusas loodusekohas, on ta tähelepanu äratanud juba tänapäev kogu ilmas, kui ka tarvitatav Taani koolides.

Taani on rikas spordiplatsidega. Kopenhaagenis on neid mitu, neist suurem 9 hektari suur (üks hektar = 0,9 dessatini). Ujumisbasseinidest, eriti koolide juures, rääkisime juba ülalpool. 1899. a. seadus nõuab juba õpetajate käest teadmisi kehalise kasvatuse alal. Edasi on jõutud koguni nii kaugele, et mitmes teaduskonnas ülikoolis kehalist kasvatust kuulama peab, nii et iga tulevane õpetaja kord kooli tulles vaimlise hariduse kõrval võiks ka kehalise kasvatuse alal oma kolleegidele abiks olla. Kehalist kasvatust ülikooli õppeainena leiame juba 1909. aastast peale Taanis. Kehalise kasvatuse viimisega ülikooli olevat Taani ka kogu akadeemilise noorsoo heakäigule kaasa mõjunud, selles huvi äratanud, nagu hra Knudsen tähendab.

Koolide lõpetajailt nõutakse Taanis vastavat kehalist võimet, sportmärgi täitmist. Kehalised võimed on taanlaste arvamise järele tähtsad vaimlise anni kõrval. Nagu algkoolide õpilastele kohustuseks haridusministeeriumi poolt tehtud on saunas iga 1—2 nädala vältel üks kord käia, nii valvab üldse igas muus punktis samuti haridusministeerium Taanis noorte kehalist arengut.

Kehalist kasvatust haridusministeeriumis juhib kehal. kasv. inspektor, kellel abiks üle maa kuus inspektrissi ja seitseteist kehal. kasv. inspektorit. Taani peab seda valvet väga tähtsaks, kuna ju seal tänapäev kehaline kasvatus, nagu mujalgi mitmel pool, ainult $^1/_{11}$—$^1/_{12}$ kogu koolitundidest oma alla võtab.

Üldse, lõpetades oma peatükki kehal. kasvatusest, toonitab Taani kehal. kasv. inspektor Knudsen, on kehaline kasvatus tema kodumaal arenemas kindlatel alustel ja järelekatsutud printsiipidel, — seda arvab ta võivat eriti ka sedapuhku öelda, kus veel palju aega meil tarvis läheb, enne kui hügienistid ja füsioloogid suudavad kord kehalist kasvatust inimese kasvatuses kas või koolides väärilisele kohale tõsta... Ning võiksime vist arvata, et Taanistki meil oleks paljugi õppida, kus me veel teid rajame ning otsime eesmärke kehalise kasvatuse seadusandluse ja üldkorralduste alal.

— **Jack Dempsey** on matshis Tunney vastu rohkem kannatada saanud, kui seda esialgsed teated väljendasid. Furunkulosi tägajärjel, mis üle terve keha levinenud, püsib ta senini sängis.

— **J. P. Müller**, tuntud „Minu süsteemi" looja, sai 7. oktoobril 60 aastat vanaks.

— **Vincent Richards** ja Howard Kinsey, Ameerika tennise suurmeistrid, on elukutselisteks läinud.

— **Sakslane Trzebiatovski** püstitas Dortmundis kaks ilmarekordi poolraskekaalu tõstmises: rebimine vasakuga 82,5 kg. ja suurumine kahega 106,5 kg.

Tallinna ringkonna karikavõistlused.

Vitjas favoriidina. Õnnetu juhus poolfinaalis. Kes võidab karika?

Tallinna ringkonna kolmandad karikavõistlused mööduvad igatahes hilissügise viimaste heitlustena jalgpallis, sest ilmad on muutunud juba niivõrd pahuraks, et harva mõni matsh kuiva välja eest leiab, pealegi kus staadionil mängimine väikeseltsidele kättesaamatu unistusena püsib. Siiski tahaks loota, et vähemalt finaalikski staadioni väravad väikeseltsidele avatud oleksid, kuna finaal tõotab tulevat kõikeväljapaneva matshina, kus üks õnnetu libisemine ei tohiks niivõrd saatuslikuks saada, nagu äsjapeetud Flora — Vitjasi matshil asetleidnud õnnetu juhus Kalevi porisel väljal.

Senised võistlused karikat asetava normaalsuuruses hõbetatud pallile on annud järgmisi tagajärgi:

Merkur — ÜENÜTO 5 : 1 (0 : 1).

Kalevi väljal 6. skp. Kalugini vilistusel peetud matshil näitas ÜENÜTO paranenud vormi ja 16. min. suudab ta peale kerget ülekaalu nurgalöögi järele paremsisemise pealöögist teenitult poolaja oma kasuks lõpetada 1 : 0. Teisel poolajal võtab mäng aga hoopis vastupidise kuju ja areneb tagasitõrjumatuks surumiseks noorsoolaste väravale. Noorsoolastel jääb üle ainult kaitsemäng, kuid kui sellele vaatamata väravate arv nende kahjuks järjest tõuseb, vihastab see niivõrd nende kaitsjat Vaini 2., et see põhjuseta väljalt lahkub. Ka sarnaste soololahkumiste vastu peaks liit piire seadma. Merkuri nimel torkasid väravaid K. Fischer 2, Seegner 2 ja E. Fischer 1.

Vitjas — Olümpia 2 : 0 (0 : 0).

Makkabi loobumisel Edule mängisid järgmisel päeval samal väljal Vitjas — Olümpia. Olümpia on oma kevadise vormiga võrreldes, kus ta Makkabit 10 : 0 kostitas, tunduvalt langenud ja selle sisemise killunemisega seltsides oli Vitjasi võit eeldatav. Siiski näitas Vitjas lootusi ületavat mängu, mis täiesti treeneri Imre Josza arvele kandub. Väravad järgnesid teise poolaja 9. ja 11. min., mis vastamata jäid. Vilistas Jaan Hargel ise.

Vitjas — Flora 3 : 1 (1 : 1).

10. skp. kavatsetud Flora — riigiteenijate matshiks leiti eest täiesti porine Kalevi väli, mis nooblitel riigiteenijatel himu võttis suplema minna, nii et nad kiirelt vastasele loobumisvõidu andsid. Seega seisis 16. skp. Flora juba poolfinaalis Vitjasi vastu. Vitjas näitas haruldast sobivust koosmängus ja asus õige kiirelt juhtima Pantkovi löögist, mille aga Liisment vastase väravavahi käperduse järele viigistas 1 : 1. Poolaeg ei jõua aga veel lõppeda, kui tühjale keskväljale Angel ja Ivanov palle järele kokku jooksevad. Ivanov valdab enne palli, kuid Angel teeb siiski veel löögi, libistub poris ja tugev löök tabab ärakargava Ivanovi talla alla, mille järeldusel Angeli jalaluu kerge raksatusega murdub. Traagiline sündmus mõjub kõigile rusuvalt, mida veel suurendab esimese arstiabi tarvete puudumine väljal, kus vigastatu sanitaarauto ootel kaua vaevlema peab. Liidu määrustesse tuleks küll punkt võtta, et selts, kelle väljal võistlus peetakse, esimese arstiabi tarbed käepärast hoiaks.

Teisel poolajal pääsevad venelased Iva-

(Järg 6. leheküljel.)

Spordireporterid võitnud jalgpallilahingu.

H. Mikase foto.

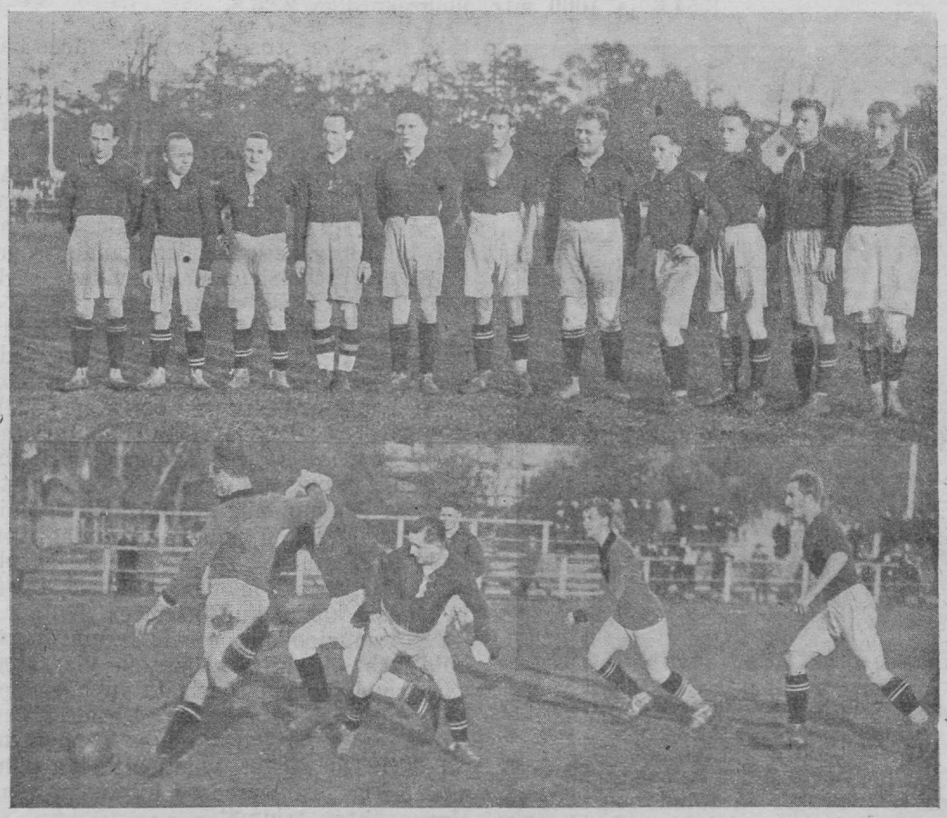

Üleval: Ajakirjanikkude meeskond. Vasakult — Adorf, V. Lõvi, Hahn, Hiiop, Kursmann, Kokamägi, Tammer, Joll, Treufeldt, Räästas, Uuli. All: O. Silber likvideerib pealetungi. Aktsioonis on näha veel Mihailov, Hahn, Kursmann, Luht, Kokamägi.

Oli kord aeg, kus meilgi õige moodi läksid jalgpallimatshid igasuguste elukutsete esitajate vahel. Lõid ajalehemehed omavahel, ajakirjanikud ja politsei, näitlejad, tsirkuse jõumehed ja näitlejad, tolliteenijad jne. Jalgpallibatsill näis kiirelt vallutavat igasuguseid ringkondi, kuid sama kiirelt kui see haigus levines, sama kiirelt kadus ta ka. Jalgpallivõistlusi sigines sedavõrd rohkelt, et „elukutseliste" võistlused enam konkurentsi välja ei kannatanud ja väiksed kassad vist olidki põhjuseks nende ringkondade jalgpallist küllastumiseks.

Spordireporterid on siiski suuremat püsivust näidanud ja pea iga aasta ikka oma matshi pidanud. Enamjagu on see sündinud matshi näol politseinikud-ajakirjanikud, kus hra Gorbatshevi karikas väljapandult püsib praegu ajakirjanikkude valdamisel. Tänavu sügisel tõusis aga jalgpalliliidu juhatusel enesel isu kord lõpuks ka jalgpalli lüüa ja esitas väljakutse spordireporteritele. Kutse võeti vastu ja matsh löödi pühapäeval staadionil. Liidu meeskond oli moodustatud liidu juhatusliigetest, nende kandidaatidest, büroo ametnikkudest, revisjoni komisjonist, tehnilisest komisjonist ja vahekohtunikkude kolleegiumist.

Reporterite meeskond koosnes Eesti Spordilehe, Päevalehe, Vaba Maa, Kaja, Rahvalehe ja Revaler Bote toimetusliigetest ja kaastöölistest.

Koosseisud laialt lõbu sünnitanud matshiks olid järgmised: **Jalgpalliliit:** Mihailov (büroo); Hargel (liidu juhatus) — O. Silber (vahekoht. koll.); Kivisild (liidu juh.) — A. Silber (liidu juh. kand.) — Luht (büroo); Villemson (büroo) — Lugenberg (liidu juh.) — Abrams (tehnil. kom.) — Vollmann (liidu juh.) — Reinans (liidu juh.). **Spordireporterid:** Uuli (Päeval.); Räästas (V. Maa) — V. Lõvi (Kaja); Tammer (Päeval.) — Kokamägi (Kaja) — Adorf (E. Spordl.); Kursmann (E. Spordil.) — Hahn (Rev. Bote) — Joll (Rahvaleht) — Treufeldt (V. Maa) — Hiiop (E. Spordil.).

Reporterid ilmutavad mängus püsivat ülekaalu, kuid väravalöömine ei taha neil hästi sobida, kuna neil pealegi vastas nimekad kaitsjad ja Mihailov väravas haruldase ladususega püüab. Kui reporterid juba liiga julgelt on kõik liidu värava alla tikkunud, murravad liidumehed läbi, mõned manöövrid ja üle pikalisirutatud vaenlaste kehade lüüakse juhtiv pall reporterite võrku.

Teisel poolajal tuleb reporterite vasakule tiivale Poslednija Isvestija mees Tshutshelov, Hahn astub välja, Tammer läheb Hahni kohale ja Hiiop selle asemele. Ümberkohendatud meeskond näitab märksa suuremat tuld, kusjuures värske mees eriti väljapaistev on. Varsti lööb Joll 1:1, kuna Tammer Hargeli handsi järel penaltyst 2:1 seab. Tagajärje suurendab veel Treufeldt 3:1 peale, kuid siis teeb Abrams kena soolo ja lööb 3:2. Liidu vastupanu on siiski juba murdunud ja lõpuvaatus on selge sulemeeste triumf. Treufeldt lööb 4:2 ja 5:2, millele Kursmann 6:2 arvab kohase olevat juure märkida.

Jalgpalliliidul oli kavatsus, et iga jalgpallihooaeg liidu juhatuse ja ajakirjanikkude vahelise matshiga algaks ja lõpeks.

— **Vivo** sai Budapestis Rakospolotalt 2:6 (1:3) lüüa. Mitmed Vivo paremad jõud, teiste hulgas ka back Grosz ja väravavaht Fischer, on Ameerikasse sõitnud. Vivo nüüdne koosseis oli: Klein; Davidovics—Klopfer; Mora—Havas—Fried; Melczer—Grosz 5.—Retek—Szaubermann.

— **Genuas** jooksis Cominotto 800 mtr. 1.56,4, Beccali 1.57,2. Maregatti võitis 100 mtr. 10,8, Carlini 400 mtr. 50,2, Boero 3000 mtr. 8.51,2. Pighi heitis ketast 41.33 ja mõlemaga 70.63, mis uus Itaalia rekord.

Seraphin Martin — tôusev suurjooksja.

Jooksis paariaastase harjutusega sügisel kuu jooksul 800 mtr. 1.53,4, 1500 mtr. 3.54,6 ja 1000 mtr. ilmarekordiga 2.26,8.

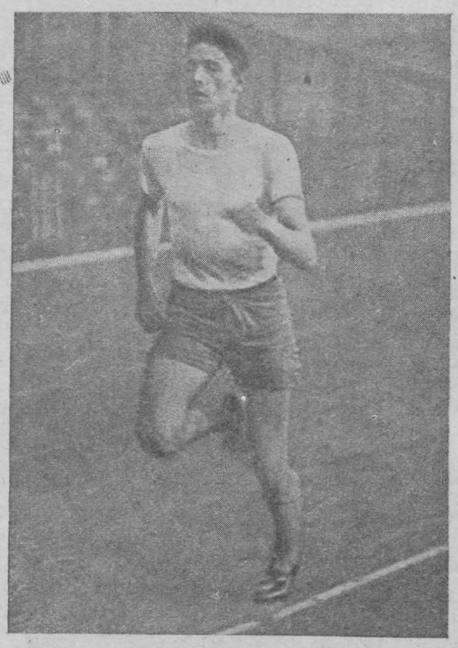

Seraphin Martin oma kilomeetri rekordijooksul.

Üle ilma on tõusnud viimasel ajal kõigil aladel saavutuste tasapind suuresti, parandatakse ja parandatakse rekorde, misjuures jooksude rekordid eriti rabedatena on osutunud atakeerimisel. Ilmarekorde on tänavu löönud Nurmi, Vide, Peltzer, Körnig ja viimaks ka üle öö kerkinud prantslane Seraphin Martin, keda vahetada ei tule shveitslase Paul Martiniga, Pariisi olümpiaadi kangelasega. Sellele mehele ei pane üksinda suuri lootusi mitte prantslased, vaid kogu maailma ajakirjandus on märkinud teda mehena, kes vast Amsterdamis kõik need piirid keskmaadel kaugele selja taha jätab, mida seni inimese saavutusvõime maksimumiks on peetud. Prantsuse väljapaistvam spordiajakirjanik Géo A ndré kirjutab Martinist järgmist:

Kui Antoine Martin ühes üheteistkümne lapsega oma kodulinnast Nizzast uue teenistuskoha otsimiseks lahkus, oli ta kolmekümne-aastane. Ta oli kodukohas tuntud parima sportlasena ja võitmatuna jooksudes. Kuigi kergejõustik sel ajal oli Prantsusmaal alles lapsekingades, oli ta võrdlemisi levinenud juba mõnelpool provintsis. Antoine Martin pühitses üht võitu teise järel, ilma et ta siiski oleks eriliselt mõne saavutuse poole püüdnud. „Sel ajal," ütleb ta, „ei trükitud meie nimesid veel ajalehtedes, spordiga ei teenitud veel raha, kellelgi ei tulnud meele enesele luksushotelli või magamisvagunit nõuda. Meie jooksime ainult enese lõbuks ja see ei tohtinud meie argipäevast tööd segada."

„Séra'l", nagu praegust suurjooksjat kamraadide poolt hüütakse, oli seega, vastandina mitmetele suursportlastele, isa, kes poega virgutas kehalistele harjutustele. Elades Levallois-Perret nimelises väikelinnas, astus ta ühe võimlemisseltsi liikmeks ja hakkas kirglikult turnima. Ta töötas mitmeid aastaid trapeetsil, roobaspuudel jne. Ta tegi juba õige raskeid numbreid hiilgavalt, kui ta kord turnikul „päikse" tegemisel vääratas ja alla lendas, murdes käeluu.

Õnnetus mõjus Séra Martini peale sedavõrd, et ta sellest päevast turnimisele võõraks jäi. Vigastusest terveks saades hakkas ta jooksu harrastama. Ta oli siis seitsmeteistkümne aastane. Vastandina teistele noortele ei debüteerinud ta murdmaas, vaid algas sprintimisega, esialgu 50 mtr-is ja hiljem pikematel maadel. 1923. aastal võistles ta noorte suurauhinna, „Grand Prix de Jeunes", peale. Hommikul, 1000 mtr. eeljooksudes, kandis ta veel U. S. Courbevoisienne'i värvides särki, kuid lõpuvõistlusel oli tal Racing Club de France'i maillot. Mis oli vahepeal juhtunud? Séra oli eeljooksudes jätnud sedavõrd mõjuva mulje prantsuse spordimätseeni Poulenard'i, et see otsustas andeka noore oma hoole alla võtta. Ta tutvunes kohe Séra isaga ja ei leidnud sellelt loomulikult mingit takistust. Nüüd olid tulevasele tshempionile avatud kõik treeningu võimalused, ei puudunud midagi, mis tema arenemisele oleks võinud kasulik olla. Martin ja Poulenard töötasid ühiselt ja hoidsid kokku kui üks mees.

Noor suurjooksja proovis ka murdmaad, kuid läks jälle kiirelt söerajale üle. Minevase suve jooksul tõusis ta juba esimese klassi jõuks, olles võrreldav Viriath'i, Bontemps'i, Pélé ja Baraton'iga. Tänavu, mil tal täitus 20 aastat, võistles ta iga pühapäev ja iga esinemine oli tal samm edasi. Harvanähtav triumf!

Poulenard, ise endine Prantsuse meister ja rekordmees, ütles: „Ära karda, Géo, meie mõlemad oleme noores põlves teinud oma sportimisel suuri vigu, mul ei ole neist siiski kahju. Meie oleme nendega lunastanud noori, kel neid enam ei ole tarvis korrata. Ma usun, et ta läheb veel kaugele ja Prantsusmaa Amsterdami olümpiaadil elab ühe heleda rõõmupäeva."

Séra on praegu sõdur ja teenib 31. jalgväe rügemendis. Ta on harmoonilise kehaehitusega, rinnust veidi laiem normaalsest, väikeste elavate silmadega tõmmus, habemeta näos. Kehaehituselt ei sarnane ta ei Peltzerile, ei Nurmile ega Bouinile. Jooksul liiguvad ta jalad kui hästiõlitatud masinaosad. Martin liugleb, kuna Vide, kes talle kõige enam sarnaneb, hüppab. Martini samm on pikk, jalg laskub kaugele ette maha ja ei tõuse enne, kui ta taga on täielikult välja sirutunud.

Géo André ja Martini vahel arenes peale ilmarekordi jooksu järgmine kahekõne:

— Ja nüüd, mida mõtled sa teha?

— Ma olen rahul, kuigi ma tean, et maailma parimate jooksjateni on mul veel hulk maad.

— See on teine asi, kuid su praegune rekord asetab su täielikult Peltzeri ja Nurmi kõrgusele.

— Oleks hea, kui see nii oleks. Ma olen igatahes väga rahul, peaasjalikult seepärast, et ma Poulenard'ile, kellele ma palju võlgnen, sain rõõmu teha.

— Kas sa usud, et sa oled nüüd teel tõusmiseks maailmameeks?

— Ma ei ole seda järele mõelnud. Võib olla hiljem...

H. Markovitsch
Viru tän. 15. Tallinn, kõnetr. 26-52.
Kõige suurem valik väärtuslikke asju spordi-auhindadeks.

Tallinna keskkoolide esivõistlused.

17. skp. staadionil.

T. K. S. Ü. juhatus, milles pealegi õpetajaid, peaks silmas pidama, et sporditakse tervise, kuid mitte võistluse pärast ja et võistlus ei ole mitte eesmärk, vaid ergutusabinõu. Sellepärast oleks soovitav võistlusi mitte nii hilise sügise peale jätta, vaid kõige hiljem septembri lõpul neid pidada, noorte haigeksjäämiste ja spordivastaste ning vanemate (antud juhtumisel põhjendatud) etteheidete ärahoidmiseks. Samuti tuleks võistluskavadesse võtta suuremal määral meeskonnavõistlusi ja teatejookse, näit. 10×100, 20×100 ja n. e. Ei oleks ka üleliigne korraldada Tartu eeskujul suvel, millal õpilased koolitöösst vabad, kursusi ja harjutusi, sest see oleks üks tee meie tasapinna tõstmiseks. Õige halba eeskuju meie noortele andis võistluste läbiviimine, missugune oli antud Ekraveliidu hooleks, sest teadmata põhjusel oli kohal ainult paar kohtunikku, mille tõttu tuli loobuda mitme võistlusharu läbiviimisest, olgugi et võistlused kestsid kella 11—3. Ja võistlejad võttes vististi eeskuju tänavuaastastest Eesti esivõistlustest, puudusid õige suurel arvul. Ei oleks üleliigne T. K. S. Ü. juhatusel stardirahad sisseseada ja veidi karmimaid abinõusid tarvitada puudujate vastu.

Üldiselt andsid võistlused õige keskpäraseid tagajärgi:

A klassis:

100 m. — 1. Pillikse, kolledsh, 12.0; 2. Jaago, Kaarli gümn.; 3. Gluchovsky, Vene g.

400 m. — 1. Koltshin, humanit.-g., 58.8; 2. Jaago; 3. Jõulu.

1500 m. — 1. Lauri, Kaarli g., 4.53; 2. Looring, Ühisg.,; 3. Pääsuke, Kaarli g.

Kuul 5.44 kg. — 1. Lassi, Human.-g., 12.13; 2. Jõulu 10.88; 3. Koltshin 10.87.

Ketas (kerge) — 1. Lassi 37.31; 2. Koltshin 33.70; 3. Laur 32.03.

Kaugus — 1. Pillikse 5.90; 2. Jaago 5.83; 3. Berg, Reaalg., 5.82.

Kõrgus — 1. Pillikse 1.60; 2. Ernesaks, Tehn. g., 1.60; 3. Kultas, Kubu g., 1.50.

Kolmik — 1. Pillikse 12.55; 2. Oja 11.57; 3. Jõulu 10.85.

B klassis:

60 m. — 1. Peterson 7,5; 2. Jänes 7,8; 3. Kasemets, Kaarli g.

1000 m. — 1. Raudmann 4.21; 2. Schüts; 3. Lauri II, Kaarli g.

Kaugus — 1. Jänes 5.36; 2. Peterson 5.22; 3. Petlem 5.08.

Kõrgus — 1. Ernesaks 1.50; 2. ja 3. Tolm ja Kasemets 1.45.

Palliviske 200 gr. palliga — 1. Kasemets 59.15; 2. Truuberg; 3. Laur.

Naised:

60 m. — 1. Teitelbaum 8.4; 2. Scher; 3. Levitan — kõik Juudi gümn.

1000 m. — 1. Teitelbaum 3.44,8; 2. Jürgenson; 3. Levitan.

Ketas 1 kg. — 1. Kööbe, I tütarl. gümn., 19.08; 2. Teitelbaum 16.42; 3. Levitan.

Palliviske (200 gr.) — 1. Teitelbaum 37.25; 2. Buras, Juudi gümn., 33.23; 3. Melldorf, Kaarli gümn., 25.00.

Oda — 1. Teitelbaum 24.50; 2. Kööbe 18.75; 3. Kit, Juudi gümn., 15.50.

Kõrgus — 1. Kööbe 1.25; 2. Teitelbaum 1.20; 3. Melldorf 1.20.

Kaugus — 1. Teitelbaum 4.33; 2. Scher 3.97; 3. Levitan 3.82.

4 × 100 m. teatejooksu võitis Juudi gümnaasiumi naiskond 58.1; 2. Kaarli gümn. 25 m. järel.

Mitmekülgsuse auhinde omandasid:

A kl. — 1. Pillikse 29.5 p.; 2. Jaago 18 p.; 3. Jõulu 15.5 p.

B kl. — 1. Kasemets 16.5 p.

Naised — 1. Teitelbaum 40 p.; 2. Levitan 18 p.; 3. Melldorf 17 p.

Mitmekülgsuse auhinna said hüpete, viskete ja jooksude liigis esimesele 6 kohale tulijad.

Koolidest omandasid kõige rohkem punkte Juudi gümnaasium 102 p.; 2. Kaarli gümn. 88.5 p.

„X"

Kalevi omavahelistel

kergejõustiku võistlustel on suve jooksul näidatud järgmisi paremaid tagajärgi: Villemson — 200 mtr. 25,5; 3000 mtr. 9.47,0; 5000 mtr. 16.50,0; Tiisfeldt — 3000 mtr. 10.04,5; 5000 mtr. 17.25,6; 1000 mtr. 2.44,3; 1500 mtr. 4.27,0; Liinat — kaugus hoota 2.97; kolmik hoota 8.90; 100 mtr. 11,9; Palmberg — 800 mtr. 2.19,7; Rebas — 5000 mtr. 17.14,7; 1000 mtr. 3.10,6; Vunder — 3000 mtr. 10.36,2; Kilp — 400 mtr. 58,9; 800 mtr. 2.20,2; Bysa — kõrgus hooga 1.60; Rähn — kolmik hoota 8.62; Jõgi — kolmik hoota 8.20; F. Tammann — kolmik hoota 8.07; Rosenberg — oda 45.07.

„Jack Dempsey on alati olnud keskpärane poksija“, ütleb Jack Kearns.

Tunney (vasakul), kes seisukorra peremees, vaatab segast Dempseyd.

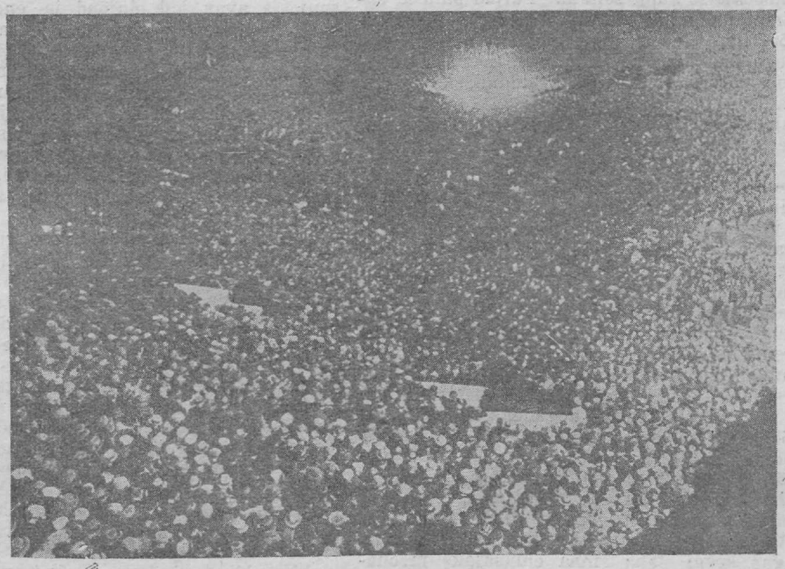

Inimmeri Dempsey — Tunney matshil.

Kui Jack Dempsey abiellumise järel Estelle Tayloriga läks lahku oma manageri Jack Kearnsiga, tekkisid nende vahel mitmed tsiviilprotsessid ja Jack Kearns kirjutas ajalehtedes diskrediteerivaid artikleid, millest ta vähemalt moraalselt püüdis enesele profiiti lüüa. Kirjutus, mis ligi terve kuu läbi Ameerika lehtede venis, tarvitas Dempsey kohta õige tumedaid toone. Kuigi seal liialdused ilmsed, peitub kirjutustes ometigi ka mõni tõetera, ja neid ei ole huvituseta kokkuvõetult tuua.

Juba varem on avaldatud mõnelpool arvamist, et Dempseyst ilma Kearnsita kunagi poleks Dempseyd saanud, ja Dempsey enda E. Spordilehes ilmunud memuaarides, mis küll Kearnsi initsiatiivil kirjutatud, rõhutab Dempsey, et ta oma tõusu eest ainult Kearnsile tänu võlga on. Jack Kearnsi kirjutuses jookseb punase niidina, et see nimelt Jack Kearns on olnud, kes Fultoni, Morrise, Willardi, Carpentier ja Firpo on võitnud, kuna Dempsey ainult statist, löökeandev aparaat on olnud, kelle iga liigutust ja lööki Kearns on ringi nurgast juhtinud. Iga matshi kava oli Kearnsi poolt enne kokku seatud ja tarvilised korrektiivid järgnesid matshi kestvusel. Ilma Kearnsita ringi nurgas oleks Dempsey olnud kui paat merel ilma mõladeta.

„Jack Dempsey on alati olnud ainult keskpärane poksija,“ lõpetab Kearns oma viimase kirjutuse endisest ilmameistrist. Kearns suggereeris Dempseyle enesele mõtte, et ta on suurpoksija ja viis valega poksieksperdid ja ajakirjanikud eksiteele ta võimete üle (ajalehed saavad terve sületäie raskeltseeditavaid pirne). Dempsey ei olevat suutnud oma parimas vormis võita kerge-keskkaalu meistrit Mickey Walker'it. Toob veel terve rea näiteid Dempsey matshidest, kus ainult tema nõuanded ja käsklused on nende käigu otsustanud.

Jack Kearnsi kirjutused on leidnud elavat vastuvaidlust maailma juhtivates spordilehtedes, kus tuuakse, et Kearns on oma kadeduses ja pahameeles Dempsey lahkumise puhul otse lapsikuks muutunud ja ta väited mingit kriitikat ei kannata. Ka tuuakse väljavõtteid Kearnsi endistest kirjutustest, kus ta nüüdsetele väljendustele otse vastupidist on avaldanud.

Et matshi ringi nurgast juhtida võib, olevat ekspertide meelest täielik nonsens. Ühelgi poksijal ei jatku ringis sedavõrd aega, et pilku nurga poole pöörda ja oodata sealt dikteeritavat lööki. Magatud kümnendiksekundiga on vastasel juba löök sulle ribidesse tehtud või rusikas lõua otsa istutatud. Kõik oleneb ainult poksija instinktist ja võitlejahingest.

Dempsey oli rahutu ja hüpernärvilik tüüp. Kearns võis muidugi teha kindla võitlusplaani ja ettekirjutused iga minuti kohta anda, kuid momendist, mil kõlas gong ja Dempsey kargas oma nurgast kui vabanenud tiiger, oli kogu maailm ühes Kearnsiga kadunud „võitleva kuradi“ peast ja seal valitses ainult üks mõte: anda võimalikult rohkem lööke ja lüüa vastane kiiremini maha.

Seega ei ole öeldud, et manageril suur mõju poksija peale ei ole ja manager poksijale tarvilik ei ole. Ta on tingimata tarvilik. Poksija, kes ilma managerita, ainult enda ringikogemustega, tahab läbi ajada, ei jõua kaugele. Poksija peab tervena kontsentreeruma poksi enesesse, kuna kõik sellega kaasakäiv, mil sagedasti õige suur kaal, peab jääma manageri õlgadele. Nii treeningu võimalused, aineline külg ja terve rida tehnilisi küsimusi.

Kogenud ja osav sekundant on samuti väga tulus poksijale roundide vaheaegadel. Ta võib üheminutilise pausiga otse imet tekitada, täiesti väljapumbatud, groggyle mehele uuesti võitlustahte ja värskuse anda, seda ei saa salata, kuid roundi jooksul on sekundant ikkagi ainult p e a l t v a a t a j a, mitte enam.

Dempsey-Kearns oli kahtlemata suurepärane kombinatsioon. Mõlemad täiendasid üksteist. Kuid Dempsey oleks võinud Kearnsi asetada kergemini teise mehega, kui ümberpöördult. Selles ei ole manageri kohta midagi müstilist või üliinimlikku, raiuda ilmameistri tiitlini mehega, kes kõiki ettejuhtuvaid lööb esimesel või teisel roundil (Dempsey on löönud 1. roundil k. o. 26 meest). Dempsey oleks kindlasti iga teise parema ameerika manageriga sama kaugele jõudnud. Dempsey ei oleks saanud jääda mitteilmameistriks, selleks oli ta liiga ülekaalukas teiste raskekaalu poksijate üle. „A champion is born, not made.“

Kui Kearns on tõelikult sarnane imetegija, nagu ta väidab, miks ei jõua ta siis edasi oma uue raskekaalu „tähe“ Napoleon Dorval'iga, kes füüsiliste mõõtude poolest jätab Dempsey kaugelt varju? Kuid Napoleon püsib ikka Napoleonina ja ei näi vist kunagi jõudvat Dempsey karjäärini.

Ja millest tuleb see, et kui Kearns Mickey Walkeri manageriks hakkas ja ringi nurgas sellel seisis, see ometigi oma ilmameistri tiitli kaotas? Ja Walker oli ometigi harukordne poksija, kellele Kearnsi sõnade järel isegi Dempsey ei suutnud vastu pidada. Oma „juhtimisega“ on siin Kearns täielikult umbkotti jooksnud.

Kearns oli hea manager, kuid kui hea ta ka ei olnud, ei oleks ta suutnud iialgi keskpärasest mehest ilmameistrit teha. Igatahes mitte ilmameistrit, kes suveräänselt valitses 7 aastat maailma poksijate üle, nagu Jack Dempsey.

Harry Wills löödud.

13. oktoobril lõi Jack Sharkey New Yorgis kindlalt Harry Willsi, mis on üks poksiilma suurim sensatsioon. Wills diskvalifitseeriti 13. roundil korduvate vale- ja madallöökide eest, kuna ta vastane juba senigi oli punktidega suures ülekaalus ja kõigiti võitnud oleks. Wills sai 2. roundil esimese hoiatuse ja oli juba 4. roundil groggy. 5. roundil purustas Sharkey ta huule. 6. roundil päästis gong ta k. o-st. Willsi nägu jooksis tugevalt verd ja lõpuks ei suutnud ta enam sugugi orienteeruda, olles võimetega täielikult lõpul. Haruldane visadus hoidis teda siiski k. o-st.

Willsi kaotusega on nüüd „must hädaoht“ poksi ilmameistri tiitlilt kõrvaldatud. Wills oli umbes 45-aastane ja juba enne ilmasõda poksinud neegerkuulsuste Sam Mac Vea, Sam Langfordi, Jack Johnsoni ja Joe Jeanette'iga. 1919. aastast, mil Dempsey meistriks tõusis, on ta kohtamist sellega otsinud, kuid asjata. Viimasel ajal taheti teda enne Tunneyga katsetada ja siis Dempsey vastu saata, kuid Wills nõudis otse Dempseyd. Siis jättis aga Tex Richard Willsi kõrvale ja viis Tunney otse Dempsey vastu. Et ta õieti talitas, näitasid matshid.

— **Jack Dempsey** poksivat kuuldavasti jaanuaris Harry Perssoniga, et uuesti õigust omandada võitluseks ilmameistri tiitli peale.

— **Haymann — Breitensträter** poksisid Saksa raskekaalu meistri tiitli peale otsustamatult.

Kiri Austraaliast.

Lugupeetud E. Spordilehe toimetus!

Lahkudes kodumaalt, olid paljud sportlased huvitatud maast kuhu sõitsin. Paljud palusid endile kirjutada, mida ma ka lubasin, kuid sattudes võõrsile, olen esialgu olukorras, kus väga vähe aega üle jääb kirjutamiseks. Seepärast saadan Teie lehte avaliku kirja avaldamiseks asjasthuvitatuile.

Nagu teate, lahkusin 7. märtsil Tallinnast, peatusega nädal Riias. Sealt matkasin läbi Leedu, Saksa ja Belgia Londonisse, kust asusin aurikule, milline pidi viima tõotatud maale. Nõnda saabusin 1. maiks Sydneysse, praegusse Austraalia ühendatud osariikide pealinna.

Pean otsekoheselt ütlema, et Eestis liiguvad kõiksugu pöörased jutud selle maa headest oludest, mis osalt täielikult väljamõeldud on. Andmed palkade ja töö tingimuste kohta on suurelt liialdatud. Tööd on siin isegi küllalt raske leida. Et parematele töödele pääseda, peab esmalt tööliste unioni sisse astuma, siis alles võid tööd otsima minna. Kuid union ei võta alati liikmeks vastu, vaid ainult teatud aegadel. Et näit. sadamatööliseks pääseda, tuleb mõnikord aasta läbi oodata.

Jääb üle ainult maale farmidesse tööle minna, kuid seal on palgad väga väiksed, alates 1—2 naelast nädalas, millele lisaks prii söök. Sarnastel kohtadel ei ole mõtet tööle hakata, sest egas keegi taha sinna eluksajaks moonakaks jääda, raha kogumise võimalus on väga väike. Kindla ametiga mehed leiavad tööd, kuid tuleb siiski energiliselt otsida. Nende palgad on 5—6 naelani nädalas.

Tulutoovamaks peetakse siin sadamatööd, merimehe elukutset ja tööd suhkrufarmides. Sadamatööline võib teenida vahel kuni 15 naela nädalas, merimeeste palk on 30 naela kuus ja kõik prii, kuna suhkrufarmis võib tööhooaja kestvusel (mis iga aasta 8 kuud) teenida 200—250 naela puhast ülejääki. Kuid kõigi nende kohtade saamine on ainult õnnelik juhus. Kes ei ole maal vähemalt 6 kuud ehk 1 aasta odava palgaga teeninud, sel ei maksa linna head kohta otsima minna, sest sinsete tööandjate vahel on kokkulepe, et sisserändaja peab maal töötama, sest omamaalased maatööd ei armasta.

Kokkuvõttes pean ütlema, et väljavaated ei ole Austraalias sugugi nii roosilised, nagu meil Eestis seda kujutatakse. Kuid Austraalia on suur ja avar, kel elujõud ja energia ei puudu, saab igatahes püsiva ja hoolsa tööga haljale oksale.

Ka enese kohta pean ütlema, et Sydneys ümber vaadates otsusele tulin, et maale pean esiteks minema. Tuligi õnnelik juhus appi, jäneste hävitamisel oli koht parajasti vaba, sõitsin kohe sinna ja leidsin sealt eest meie tuntud vanema sportlase Eduard Hermanni, kellega seltsis nüüd vuhime tööd teha ja õhtuti arutame, kuidas paremale järjele pääseda.

Pean tähendama, et praegusel ajal, kus spordiliikumisel ilmas tähtis koht, on igal silmapaistvamal sportlasel võimalus sportlist karjääri ka oma majandusliku olukorra parandamiseks kasutada. Eriti pean seda võimalikuks Austraalias, kuna siin sportimine on väga laialdane ja pea igal alal on võimalus tegutseda elukutselisena, ehk kui asjaarmastajana, siis oled igalpool kahel käel vastuvõetav (muidugi kui saavutused on head). Järgmised spordialad on Austraalias populaarsemad: kergejõustik (peale mõne üksiku jooksja hulga madalamal Euroopast ja Ameerikast), poks (keskmisel tasapinnal), jalgpall-rugby, polo, cricket, tennis ja palju muid mänge. Meie lähedal ei ole sportlisi organisatsioone peale ühe cricket-klubi ja poksiklubi, mida meil Hermanniga on kavatsus lähemal ajal külastada. Tahame näha, kui kanged mehed neil provintsis on ja kas maksab endil ka sekka lüüa. Seda teeme siis, kui Hermanni jalg paraneb ja treneerida lubab. Edaspidi tahan üksikasjalisemaid teateid saata siinse spordielu kohta.

Soovides kõigile Eesti sportlastele jõudu ja edu treeninguks, et ka Eesti sportlaste nimed hakkaksid siia kostma, nagu Soome sportlaste nimed siin juba tuttavad on.

Sportlise tervitusega

Karl Treimann,
v.-s. Spordi liige.

Willow-Tree, Colly-Creek, N. S. W.,
Australia.

Keskkoolide kehalise kasvatuse kavad,

poeg- ja tütarlastele on väljatöötatud võiml.-õp. Rosenbergi ja Müür'i poolt, ning esitatud haridusministeeriumile.

Väljatöötamisel on silmas peetud uuemaid voolusid ja püütud rohkem rõhku panna loomulikkudele harjutustele, missugused toovad elevust ja on kaasakiskuvamad. Harjutused on liigitatud füsioloogilise mõju, mitte abinõude järel. Sisse on võetud enesekaitse ja pealetung, vedamised ja tõukamised, tõstmised ja kandmised. Hüpetele, visketele ja jooksudele on püütud anda vääriline koht, seks on seatud iga klassi kohta normid, arvestades teatud vanaduse keskmiste võimetega.

Näit. 11. õppeaasta:

1) Tütarlapsed: Kaugusviske (väikese palliga) par. 40 m., vas. 30 m., korvpalliga — par. 22 m., vas. 19 m. Outivisked: võrkpalliga 18 m. ja korvpalliga 13 m. Kettaheide par. 18 m., vas. 15 m. Odaviske (500 gr.) par. 25 m., vas. 20 m. Kuulitõuge 3,6 kgr. par. 8,5 m. ja vas. 7,5 m. Kestvusjooks 10 min., 1000 m. jooks, 60 m. 9,5 sek. ja 100 m. 14,5 sek. Kaugushüpe hooga 3,50 ja hoota 1.90 m., kõrgushüpe hooga 110 sm. ja hoota 85 sm.

2) Poeglapsed. Kaugusviske: 200 gr. palliga — par. 60 ja vas. 50 m., korvpalliga par. 30 m. ja vas. 25 m. Outiviske korvpalliga 20 m. Kettaheide (kerge kettaga) par. 30 m., vas. 25 m. Kuulitõuge (5.44 kgr.) par. 10 m., vas. 9 m. Odaviske (kerge) par. 40 m., vas. 30 m. Kaugushüpe hooga 5.00 m. Kõrgushüpe hooga 1,40 m. 100 m. 13 sek., 1500 m. 5. m. 15 sek.

Nimetatud normide kättesaamine on enamusele meie praegustest lõpetajatest kättesaamatud, kuid 5—6 a pärast, kui ka meie algkooliõpilaste kehalised võimed tõusevad, ei saa see raskusi tegema.

Ujumise oskus on tehtud sunduslikuks, silmas pidades tema suurt elulist tähtsust.

Ei ole ka tähelepanemata jäätud talisport. On püütud kõiki kehalise kasvatuse abinõusid tarvitusele võtta, kuivõrd see läbividav on meie oludes ja välja jäetud väiksema tähtsusega. „X"

Vaprus — PJK 2 : 1.

17. okt. peeti Pärnu linnavalitsuse karika mängude finaalis matsh Vapruse ja Pärnu jalgpalliklubi vahel, kuna eelringis olid mõlemad Tervise suutnud „vagaks" teha.

Tänavu on eelmainitud katsunud jõudu omavahel juba kaks korda. Esimesel mängul, ringkonnavõistluste tsüklis, hävitas Vaprus oma vastse „õudselt" väravate arvuga 6 : 1, aga järgmisel korral suutis PJK vaevaga kuidagi 2 : 1 oma võiduks kirja panna. Seekord ennustati võitjaks Vaprust, mille see ka teostas.

Vahekohtunik Kukk'e, S. Kalju, algvileks olid katnud 22 nahkkuuli veeretajat konarlise Esplanaadi välja järgmiselt:

Vaprus: Mihkelson; Bernhardt — Sirk; Tiisfeldt — Vabrit (kapt.) — Martinson; Treumundt — Mäger — Paara — Haagel — Nuuma. **PJK:** Aspe; Tappe— Jensen I; Riis — Koop (kapt.) — Jensen 2; Hendrikson — Brandt — Ploom — Krakusen — Roimann.

PJK saab poole vastu päikest ja tants ümber veerleva nahkkuuli algab. PJK teeb algul läbimurdeid ja kui Vaprus 4. min. seda omalt poolt kordab, paneb Koop vapruslasele jala taha ja 25 mtr. antud vabalöögi saadab Vabrit PJK väravale, kus pall Aspe käsi riivates võrku kukub. 1 : 0 Vapruse eduks. 6. min. hands V. karistusalas, penalty, mis lõpeb Ploomi möödalöögiga. Poolaeg möödub Vapruse kergel domineerimisel. Muid komentaare sellele lisada ei ole, kui et Ploom sageli unustas, et ta mitte vahekohtunikuna ei tegutse, millega on seletatav ta segamine vahekohtunikku ja mängu. Seisuks jääb 1 : 0 Vapruse eduks, nurgad 1 : 1.

Vaheajal vahetatakse mitte erapooletult toimis piirikohtunik ja PJK edurivis vahetavad oma kohad Hendrikson 2 ja Krakusen.

Algul püüab mängu juhtida PJK, kuid varsti tõmbab sest Vaprus kriipsu läbi ja mäng peatub keskväljal. Ühel PJK pealetungil lüüakse pall vastu posti väliskülge — ja põrkab sealt outi. Outist saadud palliga lööb Ploom 1 : 1. Piirikohtuniku protest, kuid Kukk arvab seda ikkagi väravaks tunnistada. Vaprus asub hoogsale pealetungile, et uuesti juhtimisele pääseda ja 20. min. teebki Haagel 2 : 1. Vahepeal saab kannatada V. väravavaht Mihkelson, kellele Ploom löögi jalaga kubemesse saadab. 40. min. annab Kukk penalty, mille aga Ploom üle põikpuu läkitab. PJK lõpupress tagajärge ei muuda ja võitjaks tuleb Vaprus 2 : 1, nurgalöögid 4 : 3. Vaprus oli ülekaalus ja omandas teenitult võidu.

Et mõlemal meeskonnal üks võit ja kaotus, tuleb Vaprusel ja PJK-l veel kord jõudu proovida. Karikavõistlus peetakse 2 miinuse süsteemis.

A. P.

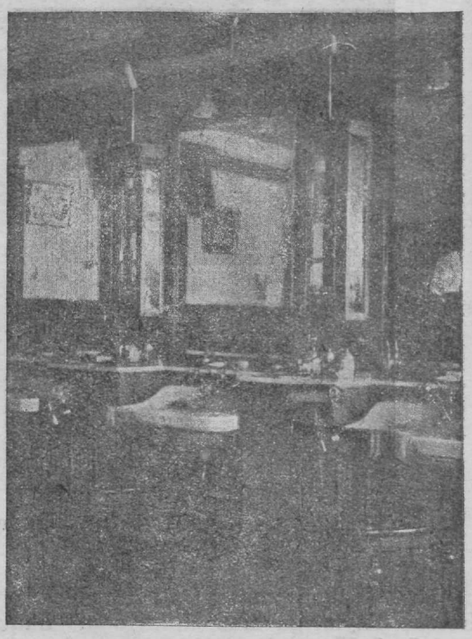

Juukselõikaja — Coiffeur
GRANBERG
Tallinn, Lai tänav 7.
Reval, Breitstrasse 7.
Telefon 20-12.

Väikeseltside turniir.

(3. lhk. järg.)

novi ja Klõsheiko 2. kaudu võidule 3 : 1, kusjuures shansse oli veel suuremaks ülekaaluks.

Merkur — Edu 3 : 3 (3 : 0).

Püh., 17. skp. ennelõunal pidi Spordi porine väli aset andma teiseks poolfinaaliks. 10. min. lööb Edu tugeva palli põikpuu alumisele poolele, kust pall tagasi kargab, mõne aja pärast Edu poolele kandub, kus Seegner ofsaidina näivast seisakust 1 : 0 torkab. Merkuri ülekaalu juures veab Helmser 35. min. põiki üle välja lõigatud palli värava alla ja lööb Edu väravavahi kõhu alt 2 : 0 Merkuri kasuks, millele E. Fischer mõnikümmend sekundit hiljem väravavahi jalgade vahelt ühe juure lisab. Poolaeg 3 : 0 Merkuri võiduks.

Teisel poolajal on silmnähtavas ülekaalus Edu ja püsib kindlatel ataakidel. 8. m. õnnestubki Altmannil 3 : 1 lüüa, järgneva kriitilise momendi päästab Leithammel, kuid on 20. min. võimetu Reintammi poolt paremääre söödust palli peatamata tehtud löögi ees, mis annab 3 : 2. 36. min. viigistab Rio 3 : 3. Mäng jatkub lisaajaga, mis tagajärge ei anna ja vah. Hargel nähtava Edu töövõidu juures mängu katkestama peab. Edu nõuab küll veel mängu jatkamist väravani, mis aga praeguste määruste järele enam õigustatud ei ole.

Kes võidab karika?

Igatahes üks neist kolmest Vitjas, Merkur või Edu. Neist on Vitjas suuremaks favoriidiks ja ennast ka juba finaali klassifitseerinud, kuna Merkur — Edu poolfinaal kordamisele tuleb. Võrdsetel võidulootustel võib uskuda siiski Merkuri suurema lihvi juures tema triumfi.

Kergejõustiku hooaeg.

(1. lehekülje järg.)

ta igal alal oleksime võtnud, paraneks seisukord vist kõikjal 1926. aasta kasuks tunduvalt. Järeletulijaid meistritele on küllaldaselt!

Konkurentsi tiheduse mõttes olid 1926. aastal paremad alad: 400, 1500, kaugus, kõrgus, kolmik, ketas ja oda — need võivad meile vist olümpiaadikski kõige lubavamaid mehi anda, seejuures mitte unustades kümnevõistlust ja maratoni, kus meil ikka veel kaks võistlusvõimsat lõvi silmapiiril seisavad.

1926. aasta paremad saavutused olid järgmised:

60 mtr.: 7,1 (rekordi kordamine) — Labent, Uusna; 7,2 — Tints; 7,3 — Rähn, Keskül, Kitsing, Kunstmann, Hindrekus; 7,4 — Saulmann, Reisner, Altosaar, Haitov; 7,5 — Kosarv, Frish; 7,6 — Erna, Kirp; 7,7 — Jaago.

10 parema keskmine saavutus 7,27; 1925. aastal 7,54.

100 mtr.: 11,1 — Keskül, Labent, Tiisfeldt; 11,2 — Rähn; 11,4 — Kitsing; 11,5 — Tann; 11,6 — Hanson; 11,7 — Topmann, Uusna, Kaha; 11,8 — Ütt, Ivask, Teinburg; 11,9 — Strömberg, Kukk, Porohov, Kallits, Barmin, Toonekurg, Liinat, Kuus.

10 parema keskmine saavutus 11,41; 1925. a. 11,46; 1924. a. — 11,59; 1923. a. — 11,48.

200 mtr.: 23,2 — Rähn, Keskül; 23,6 — Tiisfeldt; 24,1 — Paide; 24,2 — Kuus, Teinburg, Meimer; 24,3 — Kaha; 24,4 — Topmann; 24,5 — Kitsing, Hanson, Porohov; 24,6 — H. Lilienthal; 24,7 — Palmberg, Koltshin; 24,8 — Palm; 24,9 — Tentson.

10 parema keskmine saavutus 23,99; 1925. a. — 24,03; 1924. a. — 24,15; 1923. a. 24,08.

400 mtr.: 51,1 (Eesti rekord) — Rähn; 51,9 — Tiisfeldt; 52,3 — Keskül; 53,0 — Saulmann; 53,2 — Villemson; 53,6 — Teinburg; 54,2 — Puust; 54,9 — Kitsing, Hanson; 55,0 — Reisner, Tann, Gern; 55,1 — Viiandt; 55,2 — Täht; 55,5 — Teearu; 55,6 — Jaanvald; 55,7 — Soots; 55,9 — Hindrekus, Ende; 56,2 — Selenoi; 56,4 — Antson; 56,9 — Must; 57,0 — Labent, Mõtus.

10 parema keskmine saavutus 53,41; 1925. a. — 53,92; 1924. a. — 53,57; 1923. a. — 54.02.

800 mtr.: 2.02,0 — Villemson; 2.02,8 — Tiisfeldt; 2.03,3 — Huuk; 2.05,0 — Rähn; 2.05,2 — Vitsut; 2.05,3 — K. Gern; 2.05,6 — Teinburg; 2.07,0 — Mitt; 2.08,0 — Parek; 2.08,9 — Mõtus; 2.09,0 — Puust; 2.09,2 — Antson; 2.09,4 — Reimann.

10 parema keskmine saavutus 2.05,31; 1925. a. — 2.06,33; 1924. a. — 2.04,38; 1923. a. — 2.05,07.

1000 mtr.: 2.40,2 — Villemson; 2.40,7 — Tiisfeldt; 2.41,9 — Vitsut; 2.56,0 — Neumann; 2.57,0 — Kilp; 2.57,3 — M. Lossmann; 2.57,5 — Veiss; 3.01,9 — Jeg; 3.04,0 — Uustalu; 3.05,3 — Piperal.

10 parema keskmine saavutus 2.54,18; 1925. a. 2.51,67.

1500 mtr.: 4.12,5 — Tiisfeldt; 4.15,2 — K. Gern; 4.17,8 — Villemson; 4.18,6 — E. T. Neumann; 4.19,3 — Vitsut; 4.21,6 — K. Laurson; 4.22,4 — Antson; 4.24,5 — Huuk; 4.24,7 — Madisson; 4.24,9 — Mitt; 4.25,5 — Rüütel; 4.25,9 — Mõtus; 4.27,8 — Jaanus; 4.28,2 — Niit. 40 meest alla 4.50.

10 parema keskmine saavutus 4.20,15; 1925. a. — 4.26,28; 1924. a. — 4.24,91; 1923. a. — 4.25,28.

3000 mtr.: 9.18,7 (Eesti rekord) — K. Laurson; 9.21,4 — E. T. Neumann; 9.26,0 — K. Gern; 9.32,2 — Rüütel; 9.35,0 — Villemson; 9.46,5 — Veborn; 9.48,4 — Aalep; 9.48,5 — Antson; 9.49,6 — Palm; 9.50,4 — Rebas; 9.53,4 — Andrekson; 9.57,7 — Paavo.

10 parema keskmine saavutus 9.37,67; 1925. a. — 9.41,77; 1924. a. — 10.05,65; 1923. a. — 9.46,44

5000 mtr.: 16.16,4 — K. Laurson; 16.19,5 — Jaanus; 16.40,4 — Rebas; 16.49,6 — Rüütel; 16.50,0 — Villemson; 16.50,6 — Ertis; 16.53,1 — E. T. Neumann; 16.58,7 — Aalep; 16.59,0 — Kurg; 17.09,0 — Süts. 19 meest alla 18 minuti.

10 parema keskmine saavutus 16.46,3; 1925. a. — 16.49,88; 1924. a. — 17.12.43; 1923. a. — 17.10,2.

10.000 mtr.: 33.51,6 (Eesti rekord) — K. Laurson; 35.04,0 — Birkentak; 35.04,5 — Rebas; 35.24,6 — Jaanus; 36.20,0 — Vunder; 36.25,0 — Kallmann; 36.30,0 — Oll; 37.07,0 — Pilv; 37.17,8 —Veltmann; 38.10,0 — Rammo.

10 parema keskmine saavutus 36.05,45; 1925. a. — 36.54,29; 1924. a. — 36.13,51; 1923. a. — 35.49,3.

110 mtr. tõkkeid: 16,5 (Eesti rekord) — Rähn; 16,9 — E, Tammann; 17,1 — Palmberg; 17,3 — Viin, Reisner; 17,4 — Topmann; 17,5 — Klumberg; 18,0 — Steinberg; 18,2 — Tipner; 18,5 — Mihelson; 18,7 — Pillikse; 18,8 — Reinhardt; 19,0 — Kuika; 19,1 — Sujetov; 19,3 — J. Laurson, Kink; 19,4 — Keskül; 19,7 — Jakobson.

10 parema keskmine saavutus 17,47; 1925. a. — 17,58; 1924. a. — 17,2; 1923. a. — 18,13.

400 mtr. tõkkeid: 57,4 (Eesti rekord) — Rähn; 60,8 — Reisner; 61,2 — Palmberg; 61,7 — Grossholm; 63,1 — Pupart; 63,4 — Keskül; 65,1 — Mihelson; 68,9 — Soonberg.

10 parema keskmine saavutus 62,45; 1925. a. — 61,27; 1924. a. — 64,25; 1923. a. — 62,4.

Kaugus hooga: 6.84 — Rähn; 6.69 — Klumberg; 6.48 — Labent; 6.45 — Rubanovitsh; 6.40 — Meimer; 6.37 — Liinat; 6.23 — Ütt; 6.21 — Pillikse, Kongas; 6.19 — Steinberg; 6.17 — Ivask, Topmann, Karik; 6.16 — Neubauer; 6.15 — J. Laurson, Kitsing, Kunstmann; 6.13 — H. Lilienthal; 6.09 — Jakobson; 6.06 — Kallits; 6.04 — Täht, Kool; 6.03 — Kõvamees; 6.01 — Grossholm, Mägi.

10 parema keskmine saavutus 6.40,7; 1925. a. — 6.40,9; 1924. a. — 6.47,6; 1923. a. — 6.38,55.

Kaugus hoota: 3.02 (rekordi kordamine) — Lahi; 2.97 — Liinat; 2.94 — Romandi, Palk; 2.93 — Alaküla, Kitsing; 2.90 — Sõlg; 2.87 — Nahe, Reinveg; 2.85 — Pupart.

10 parema keskmine saavutus 2.92,2; 1925. a. — 2.88,12.

Kõrgus hooga: 1.75 — Klumberg, Roht, Steinberg; 1.71 — Ütt; 1.70 — Oldekop, Kongas, Järvetson; 1.65 — Abrams, Rähn, Kõvamees, Stahlberg, Rubanovitsh, Kink; 1.61 — Palmberg, Küttis; 1.60 — J. Laurson, Nahe, Pillikse, Kuulpak, Oja, Loorberg, Laur, Tipner, Kuiva, Rosenthal, Martinson, Müller, Kraamann, Bysa, Neumann, Ernesaks.

10 parema keskmine saavutus 1.70,1; 1925. a. — 1.67,8; 1924. a. — 1.68,15; 1923. a. — 1.67,6.

Kõrgus hoota: 1.47 (rekordist parem) — Rähn; 1.35 — Kitsing, Romandi; 1.30 — Alaküla, Naar, Stahlberg, Landberg, Lang, Palmberg.

Keskmine saavutus 1.33,37; 1925. a. — 1.28,55.

Kolmik hooga: 13.64 — Klumberg; 13.50,5 — Rähn; 13.43 — Tipner; 13.13 — Kunstmann; 12.89 — Labent; 12.79 — Kitsing; 12.70 — Pillikse; 12.65 — H. Lilienthal; 12.59 — Edur; 12.56 — Rubanovitsh; 12.53 — Maasik; 12.52 — Kraamann, Liinat; 12.47,5 — Täht; 12.46 — Kuika; 12.41 — Kaup; 12.40 — Kink; 12.36 — Toom; 12.35 — Neubauer; 12.33 — Mägi; 12.31 — Palmberg; 12.30 — Leeber; 12.29 — E. Lossmann; 12.27 — Küttis; 12.26 — Kask; 12.25 — Kanger; 12.20 — Jakobson; 12.11 — Steinberg; 12.10 — Einbaum.

10 parema keskmine saavutus 12.98,85; 1925. a. — 12.81,95; 1924. a. — 12.85,7; 1923. a. — 12.64,3.

Kolmik hoota: 8.90 (rekordist parem) — Liinat; 8.87 (Eesti rekord) — Blumenoff; 8.72 — Reinveg; 8.68 — Rähn; 8.62 — Edur; 8.59 — Toom; 8.55 — Torbek; 8.47 — H. Lilienthal; 8.45 — Kitsing; 8.29 — Kuika. 18 meest üle 8 mtr.

10 parema keskmine saavutus 8.61,4; 1925. a. — 8.42,8.

Teivas: 3.50 — E. Tammann; 3.30 — Reisner; 3.20 — Martin, Klumberg, Mihelson; 3.18 — Nahe; 3.10 — Ruubas, Tüits; 3.05 — Mäe; 3.00 — Rähn, Kallas, F. Tammann, E. Lilienthal, Kärt, Mikk.

10 parema keskmine saavutus 3.22,7; 1925. a. — 3.12,5; 1924. a. — 3.14,4; 1923. a. — 3.16,6.

Kuul: 13.54 — Feldmann; 13.11 — Neumann; 12.92 — Klumberg; 12.85 — Liinat; 12.83 — Tammer; 12.74 — Ivask; 12.60 — J. Laurson; 12.30 — Miller; 12.20 — Kärt; 12.10 — Madisson.

10 parema keskmine saavutus 12.71,9; 1925. a. — 12.66,4; 1924. a. — 12.66,8; 1923. a. — 12.74,05.

Ketas: 41.93 — Kalkun; 41.13 — Feldmann; 40.88,5 — Klumberg; 40.31 — Liinat; 39.48 — Ernesaks; 39.16 — Pürn; 38.43 — Meimer; 37.22 — Arm; 37.03 — Tipner; 36.97 — Miil; 36.87 — Ivask; 36.86 — Verder; 36.68 — Tammer; 36.47 — H. Lilienthal; 36.45 — Miller; 36.29 — Mitt; 35.60 — Teearu; 35.30 — Balzar; 35.09 — Torbek; 35.07 — Annus.

10 parema keskmine saavutus 39.24,45; 1925. a. — 38.41,1; 1924. a. — 38.05,15; 1923. a. — 38.14,4.

Oda: 57.70 — Meimer; 56.80 — Klumberg; 54.78 — J. Laurson; 51.73 — Verder; 51.54 — Järvits; 50.37 — Lehtmets; 49.98 — Schütz; 49.35 — K. Laurson; 49.02 — Anton; 48.71 — H. Lilienthal; 47.90 — Jürgens; 47.87 — Alkok; 47.00 — Valdhof; 46.80 — Feldmann; 46.79 — Balzar; 46.45 — Kõvamees; 46.28 — Leeber; 46.14 — Poom; 46.12 — Oissaar; 46.06 — Mets; 45.74 — Kink; 45 55 — Mägar; 45.53 — Rosenberg; 45.51 — Pärnik; 45.47 — Frei; 45.28 — Soovik; 45.18 — Efremov.

10 parema keskmine saavutus 51.99,8; 1925. a. — 52.21,6; 1924. a. 51.08,8; 1923. a. — 50.53,0.

Valsar: 33.05 — Tammer; 32.57 — Liinat; 30.39 — Suuk; 28.86 — Grepp; 28.49 — Rähn; 26.84,5 — Lepp; 25.17 — Neumann; 23.81 — Oissaar.

Keskmine saavutus 22.91,85; 1925. a. — 32.28,8; 1924. a. — 33.21; 1923. a. — 33.93.

Raskus: 8.86,5 — Liinat; 8.25,5 — Neumann; 7.91 — Tammer; 7.84 — Teearu; 7.39 — Suuk; 7.15 — Tamm; 7.04 — Rähn; 6.78 — Oissaar; 6.41 — Grepp.

Keskmine saavutus 6.76,4; 1925. a. — 7.69,41; 1924. a. — 7.41,6; 1923. a. — 7.75,3.

60 mtr. naistele: 8,3 — Rebane; 8,4 — Deitelbaum; 8,8 — Einstein, Floss; 8,9 — Rezold; 9,0 — Kroon; 9,1 — Maalmann; 9,2 — Vengalis, Peek; 9,3 — Kõiv.

100 mtr. naistele: 13,8 — Rebane, Deitelbaum; 13,9 — Einstein; 14,0 — Lille, Floss; 14,2 — Tomasson; 14,5 — Reinhold.

Kõrgus naistele: 1.40 (Eesti rekord) — Kroon; 1.39 — Einstein; 1.30 — Lille, Deitelbaum, Venger, Kütt; 1.25 — Kõiv, Rebane, Kööbe; 1.20 — Peek, Vengalis, Rezold, Maalmann, Vindt.

Kaugus naistele: 4.91 — Rebane; 4.74 — Einstein; 4.64 — Floss; 4.61 — Deitelbaum; 4.56 — Kroon; 4.38 — Venger; 4.25 — Suurmann; 4.23 — Tomasson; 4.22 — Reinhold; 4.20 — Rezold.

Oda naistele: 30.64 — Peek; 26.73 — Kõiv; 24.50 — Deitelbaum; 18.75 — Kööbe; 18.26 — Reinhold; 18.03 — Tomasson; 18.07 — Einstein; 13.40 — Kroon.

Ketas naistele: 21.19 (Eesti rekord) — Rebane; 20.64 — Tomasson; 19.96 — Kõiv; 19.08 — Kööbe; 18.79 — Tompmann; 18.37 — Kroon; 18.31 — Rezold; 17.38 — Peek; 16.42 — Deitelbaum; 15.61 — Einstein; 14.35 — Villup.

Kuul naistele: 8.10 — Tomasson; 7.26 — Kõiv; 6.63 — Kroon; 6.24 — Einstein; 5.82 — Villup.

Tartu Kalevi rahvuslised poksivõistlused.

17. okt. peeti Tartus teisi poksivõistlusi. Seekord jättis korraldus palju soovida, eestkätt viivitati liig palju. Eelvõistlused, mis pidid algama kell 11 enne lõunat, algasid ligi 2 tundi hiljem. Niisugune nähtus eemaldab publiku edaspidistest võistlustest. Sellest tuleb hoiduda. Vahekohtunik oli rahuldav, ainult clinchi ja lähivõistluse vahe tahavad vähe selgitust. Väljaspool Tartut võtsid võistlusest osa Tallinna Spordi poksijad — Eesti meister Viikberg sulgkaalus ja Lilender kerge-keskkaalus, tulles kergelt esimestele kohtadele. Mõlemate tehnika oli meeldiv, puutus silma kohe Tartu ja Tallinna poksitehnika vahe, millest Tartu oma hulga madalamal seisab.

Võistluse tehnilised tagajärjed olid:

Kukk-kaal: 1. Lester (T. Kalev), 2. Must (sama), 3. Lammas (N. M. K. Ü.).

Sulgkaal: 1. Viikberg (Sport), 2. Meister (T. K.), 3. Peterkopp (T. K.).

Kergekaal: 1. Müller (T. K.), 2. Kaiv (T. K.), 3. Stein (T. K.).

Kergekskk.: 1. Lilender (Sport), 2. Teder (T. K.), 3. Vattman (T. K.).

Keskkaal: 1. Reiman (T. K.), 2. Masing (T. K.), 3. Hanschmidt (T. K.).

Poolraskek.: 1) Raitasepp (T.K.), 2. Oole (T. K.).

Tartu poksijate tasapind oli rahuldav, arvestades nende treeningu oludega. Võistluste inetuks nähtuseks oli loobumine. Võistleja loobub ilma võistluseta, see on enese alahindamine, tugevamat vastast ei maksa karta, sest tugev võistlus on ainult kasuks ja kogemuseks. Võistlusel juhtus ka üks knock-out Tedre - Lilenderi matshil 2. roundil viimase kasuks.

En. L.

— **Ville Ritola**, kellest hulk aega midagi kuulda ei olnud, on jälle treeningu käsile võtnud ja Ameerika takistusjooksu esivõistlusel 2 miilis meistriks tulnud. Ameeriklane Payne jäi temast 6 sek. maha. Kolmas oli soomlane Ove Andersen.

Spordioludest Petseris.

Spordiliikumine Petseris elab suurt tõusu üle. Peaaegu iga koolipoiss on omaette kuulsus ja võib olla ka tulevikuga. Tehniliselt ja taktiliselt nõuab aga see liikumine veel hulk aega ja püsivat tööd. Eriti suurt andi mängudes näitavad gümnaasiumi vene osakonna õpilased. Lühikeste spordikursuste järele, mida korraldas spordi keskliidu instruktor G. Neudorf, on nad sarnast toredat mängu näidanud, mida vist Petseris harva näha saab. Kevadel olid nad veel alavormis, saades Eesti osakonna käest lüüa. Nüüd aga on nad sarnases hoos, et Petseris enam vastast ei leia. 3. okt. lõid nad „Lainet" 3:2. Paljulubav on eriti väravas Bulatov, kuna meeskond üldiselt ühtlane ja kokkukasvanud. Head on veel jalgpallis noored, 14- ja 15-aastased, omades head tehnikat ja taktikat. Siin on väljapaistvad N. Kleinson ja A. Krasna.

Peab tähendama, et eestlased enam individuaalspordi vastu huvi tunnevad, kuna venelased jälle rühmspordi pooldajad on.

Kergesportlastest on, peale vanameister Taani, nimetamisväärt venelane Suetov, kes on oda üle 45 mtr. heitnud ja kümnevõistluses tulevikumees. Samuti on hea mitmevõistleja Kallas. Andeka sprinterina võib Tivik'ut mainida. Hüpetes on Rätsep nooruse peale vaatamata lubav mees. Visketes kohalik võimlusõpetaja Rosenberg.

Naissportlastest on nimetamisväärt prl. Laats, kuna Agudina juba tagasitõmbunud on. Prl. Laats tahab end tuleval aastal maksma panna. Arenemisvõimuline keha ja tahe on temal olemas. Lubas keele suust ära süüa, kui omi parimaid tagajärgi kevadel ei purusta. Jääme teda uskuma.

Seltsidest on ainukene terves maakonnas ÜENÜ osakond, kuhu ka kõik paremad sportlased kogunud, kuna „Laine" asjad päris sassis on ja kindla käega revideerimist nõuavad.

Terve see liikumne keeb ainult suvel, kuna talveks ühtki saali ei ole. Ka uus koolimaja ei taha selles asjas lohutust tuua, kuna seal saal vaevalt 17 mtr. pikk on ja ainuke terves linnas. Kas tõesti ei oleks teda mõne meetrigi võrra suurendada suudetud? Tehniliselt oleks see kergesti läbiviidav olnud, nüüd aga on see juba hilja. Noorsugu peab talveks jälle saatuse hooleks jääma. Ärge imestage siis, et Petseris joomatõbi isegi koolinoorsoos valitseb! Selles on vastavad võimud süüdi. Nendelt peab rohkem aktiivsust nõudma.

Tänavu kavatsetakse kindlalt talvel tegutsema hakata. Ruumid loodetakse saada kohalikus kinos, kuna aga sisseseade täiesti puudub. Loodame, et kultuurkapital selleks appi tuleb. Need summad oleksid mitu kord kasulikumad, kui vastavad summad mõnele karskusagitatsioonile, sest siin leiab noorsugu kasulikku ajaviidet. Nii siis, rohkem tähelepanu kaugele Petserile!

Cho.

Franz Diener,

Saksa raskekaalu ex-meister, lõi 9. oktoobril New Yorgi Madison Square Gardenis daanlast Knute Hanseni, kes Harry Perssoni, Mounte Munni ja Jack Sharkey kõrval oli kandidaat kohtamiseks uue ilmameistriga. 10-roundilises matshis oli sakslasel tunduv ülekaal, olgugi et ta 15 naela oma vastasest kergem oli. Esimesed kolm roundi möödusid ettevaatlikult vahelduva eduga, kuid 4. roundist alates, mil oli kord ka raske situatsioon Dienerile, selgus sakslase ülekaal ja 6. roundil oli Hansen k. o. lähedal. Viimased 4 roundi olid kindlalt Dieneri. Pealtvaatajaid oli 16.000 ja võitja tasu 8000 doll. Novembri keskpaigas võistleb Diener Munniga. Selleks on ta tasu juba 22.000 peale kindlaks määratud.

— **Arne Borg** ujus Stokholmis 500 yardi 5.35,5, mis uus ilmarekord. Endine oli Weissmülleri 5.50,4.

— **Elky Clark**, Euroopa kärbeskaalu poksimeister, kaitses Londonis oma tiitlit 20-roundilises matshis Moracchini vastu, keda ta punktidega võitis.

— **Rumenlane David** parandas oma kodumaa kettaheite rekordi 46.36 peale.

Austria — Shveits 7:1.

7:1 näib tänavu nuhtluseks olevat paljudele rahvastele. Rootsi—Eesti 7:1 kipitab veel praegugi meie jalgpallimeestel, selle järel kostitas Poola Soomet sama arvuga ja nüüd sai Pariisi olümpiaadil Euroopa parima rahvusena osutunud Shveits sama mõruda pilli neelata. Maavõistlus peeti 10. oktoobril Viinis. Hohe Wartele oli tugevast sajust hoolimata kogunud 20.000 pealtvaatajat.

Koosseisud mänguks olid: Austria: Aigner; Rainer — Blum; Richter — Resch — Schneider; Siegl — Klima — Sindelar — Horvath — Wessely. Shveits: Maspoli; Weller — De Weck; Oberhauser — Picher — Fässler; Tschirren — Sturzenegger — Pasello — Poretti — Fink. Vahekohtunik Gerö, Ungari.

Hugo Meisl, kes paaril korral rahvusmeeskonna moodustamisega ebaõnnestas, teenis nüüd rohket kiitust. Meeskond koosnes ühtekasvanud pallivirtuoosidest, kus ühtki nõrka punkti ei olnud. Ka aitas väravate arvu tõusule kaasa nõrgalt esinev Maspoli.

Juba 4. minutil mängib Admira tiib Siegl — Klima läbi ja viimase tasane kuid platseeritud löök teeb 1:0. 13. minutil lõi Sindelar Siegli tsenderdusest püüdmatult õhust 2:0. Vaevalt suudeti pall keskelt lahti lüüa, kui Horvath kombinatsioonist Siegli ja Sindelariga 3:0 saavutab. Shveitslased ei heida meelt ja suruvad ka omaltpoolt energiliselt, kuni 42. minutil Wessely löögi teeb ja Maspoli palliga maha kukub. Juurerutanud Horvath lööb 4:0.

Matshi vaheajal korraldatakse 1000 mtr. jooks, milleks dr. Peltzer on Saksamaalt saabunud, kes ilmarekordi tahab purustada. Peltzer annab teistele jooksjatele ette, kuid kaotab neile lõpuks ja jõuab pärale viiendana. Aeg 2.32,4.

51. min. saavutab Shveits oma auvärava. Aldo Fink murrab läbi, pall tuleb Sturzeneggeri kaudu Porettile, ükski kaitsjaist ei jõua ennast veel liigutadagi, kui pall juba võrgus istus. 55. min. on austerlastel neljanda värava koopia, kus Horvath jällegi Wessely pealelöögi väravaks täiendab. Keskelt lahtilüües teeb Sindelar hiilgesoolo, vedades läbi reast meestest, petab ka väravavahti, lastes seda pikali heita ja juhib siis palli värava vastaspoolsesse nurka. 6:1. Seitsmenda värava lööb õige terava nurga all Wessely, Rapidi Ferdl, kes publiku suurim lemmik praegu.

Poola — Norra

jalgpalli maavõistlus peeti Fredriksstadis, kuhu seda jälgima oli kogunud ainult 3000 pealtvaatajat. Esimesel poolajal juhtis Norra 1:0, kuid teisel panid poolakad endid maksma ja lõpetasid mängu 4:3 endi kasuks. Fiasko norralastele sportliselt ja aineliselt!

Dr. Peltzerile

teeb suurt muret 1000 mtr. ilmarekord, mis praegu prantslase Seraphin Martini nimel. Läinud pühapäeval atakeeris ta jälle seda ja sai ajaks 2.27,4, mis uus Saksa rekord, kui prantslase ilmarekordist 0,6 sek. halvem.

Üliõpilaskonna esivõistlused käsipallis

korraldas Akadeemiline spordiklubi pühapäeval Tartus, mis aga vähese osavõtu tõttu ebaõnnestusid.

Esimestena kohtasid võrkpallis organiseerimatud ja Ugala. Võitsid organiseerimatud 15:5 ja 15:1. Ka naisvõrkpallis võitsid organiseerimatud Filiae Patriat 15:10, 15:2. Korvpallis ei ilmunud ülesantud meeskonnad kohale, nii et juhuslise koosseisuga kombineeritud meeskonnad moodustati. Võitsid „kombineeritud mustad" 52:24. Võitjatele jagati lõpuks auhinde.

Spordiäri
RESEV-RESEL
Tallinn, Toompuiestee 19, telef. 20-19.
Soovitab oma valmistatud spordi ja võimlemise abinõusid.

O.-ü. „ESTO"
Tallinn, Pikk tän. 47,
Telefon 10-02,
on kõige täielikum ja suurem kodumaa spordiriistade kauplus.
Soovitab ainult esimesejärgu headuses tarbeid kodu- ja välismaade parematest tehastest.

O/y.
Urheilutarpeita
Helsingis.
Ilmakuulsad spordivahendid nagu **odad, kettad, naelkingad, jalgpallisaapad jne.** saadaval
Tallinnas, O-ü. ESTO, Tallinn, Pikk t. 47.
Tartus, E. V. JÜRGENS, Tartus, Vana t. 17.

Autoomanikud!
Kinnitage enda sõiduriista kui ka ise ennast kõikide õnnetuste vastu!
PÕHJA KINNITUS SELTS
Tallinnas, Suur Karja tän. nr. 20.
võtab kinnitusi vastu:
Autode murdumise, vigastuse, tule, plahvatuse ja varguse vastu, autoomanikku le vastutus-kohustuste vastu, vööra varanduse hävitamise vastu, sõitjate kinnitamise, shofööride kinnitamise
ja peale selle kõiksugu õnnetusjuhuste kinnitused.

Vastutav toimetaja H. Tammer. Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükikoda, Pikk tän. 2. Väljaandja Eesti spordi keskliit.